

STENOGRAMA

ședinței Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.
din ziua de 17 iunie 1988

Ședința a fost prezidată de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU,
secretar general al Partidului Comunist Român.

La ședință au participat tovarășii Bobu Emil, Ceaușescu Elena, Ciobanu Lina, Coman Ion, Constantin Nicolae, Dăscălescu Constantin, Dobrescu Miu, Fazekăș Ludovic, Mănescu Manea, Niculescu Paul, Olteanu Constantin, Oprea Gheorghe, Pană Gheorghe, Popescu Dumitru, Rădulescu Gheorghe, Andrei Ștefan, Bîrlea Ștefan, David Gheorghe, Gere Mihai, Gâdea Suzana, Ibănescu Neculai, Milea Vasile, Mureșan Ana, Pacoste Cornel, Postelnicu Tudor, Radu Constantin, Stoian Ion, Totu Ioan, Ursu Ion.

Au fost invitați tovarășii Bălan Radu, Curticeanu Silviu, Tănase Gheorghe, Ion M. Nicolae, Văduva Ilie, Popovici Nicolae, Mantz Nicolae, Mihalache Nicolae.

Tov. Nicolae Ceaușescu :

Înainte de a intra în discutarea problemelor de pe ordinea de zi poate să ne informeze, pe scurt, tovarășul David Gheorghe, cum merge strînsul recoltei de orz, cum sînt producțiile și ce măsuri se iau în legătură cu legumele și celelalte culturi ca toată activitatea să se desfășoare în cele mai bune condiții și să realizăm ceea ce ne-am propus.

./.

Tov. David Gheorghe :

Tovarășe secretar general, vă rog să-mi permiteți să raportez :

Pînă aseară, la cultura orzului se recoltaseră peste 38.000 ha., adică 6 la sută din suprafață.

Tov. Nicolae Ceaușescu :

Cam puțin.

Tov. David Gheorghe :

S-a lucrat în cursul zilei de ieri și se lucrează și astăzi în toate unitățile agricole din județele Tulcea, Constanța, Ialomița, Călărași, Giurgiu, Teleorman, Olt, Dolj, Mehedinți. Deci în toate aceste județe se lucrează și în toată această zonă de sud, pe baza vitezei zilnice de recoltare și a numărului de combine existente în câmp, recoltatul se poate termina, așa cum ați indicat Dumneavoastră, în maximum 3 zile.

Mai sînt unele suprafețe în zona deluroasă din județul Dolj unde orzul urma să ajungă la coacere și cred că și acolo a început astăzi recoltarea.

Vă raportează că, față de evaluarea de peste 6.000 kg. la hectar la orz, evaluare care vi s-a prezentat Dumneavoastră, din raportările de aseară rezultă o producție de 5.800 kg./hectar. Dar vă raportează că această producție va crește în județele Olt, Teleorman și Giurgiu, - așa cum ați constatat și Dumneavoastră ieri.

Tov. Elena Ceaușescu :

Reiese că raportarea este mai mică.

1. [pages 3 to 50
not reproduced]

Mai avem, două probleme, care vreau să le discutăm în Comitetul Politic Executiv, deoarece sînt probleme foarte importante în politica noastră generală.

PUNCTUL 3

Raportul privind statutul Forțelor Armate Unite ale statelor participante la Tratatul de la Varșovia la război.

Este vorba de elaborarea unui nou statut al Forțelor Armate Unite în timp de război. Este o problemă mai veche, s-a discutat de multe ori și acum se revine. Să ne prezinte tovarășul Milea.

Tov. Vasile Milea :

Comandamentul Unificat ne-a trimis proiectul unui nou "Statut al Forțelor Armate Unite ale statelor participante la Tratatul de la Varșovia și al organelor de conducere ale acestora la război". Documentul acesta prezintă unele modificări față de statutul adoptat în anul 1980 de către celelalte state, mai puțin de țara noastră, și nu soluționează problemele de fond cu care partea română nu a fost de acord.

Vreau, de asemenea, să vă raportez că acest statut în acest timp de 8 ani s-a tot discutat și rediscutat, acum a revenit cu el ca să-l punem la punct. De fapt, este cam statutul vechi, dar cu unele completări.

Problemele mai deosebite cuprinse în proiectul noului statut sînt următoarele :

- Instituinea Comandamentului Principal Suprem, din care să facă parte comandanții supremi ai forțelor armate ale țărilor Tratatului, fiecare avînd ca locțiitor pe ministrul apărării al țării respective.

./.

Tov. Nicolae Ceaușescu :

Comandanții supremi sînt secretarii generali ai
partidelor.

Tov. Elena Ceaușescu :

Asta este !

Tov. Vasile Milea :

Și se spune că, comandantul suprem al Forțelor Armate Unite
să fie comandantul suprem al Forțelor Armate ale U.R.S.S., avînd ca
prim-locțiitor pe ministrul apărării al Uniunii Sovietice, iar
locțiitor pentru armatele aliate pe comandantul șef al Forțelor
Armate Unite.

Organul de lucru al Comandamentului Principal Suprem să
fie Marele Stat Major al armatei sovietice, iar planificarea și
organizarea acțiunilor de luptă să se facă de către acesta împreună
cu comandamentele de pe teatre, fără a se ține seama de frontierele
statelor participante la Tratat. Comandamentele de pe teatre să
aibă dreptul de a transmite ordine și dispoziții marilor unități
puse la dispoziție, fără acordul comandamentelor naționale.

Tov. Nicolae Ceaușescu :

Teatre, adică de operațiuni.

Tov. Vasile Milea :

Pentru conducerea Forțelor Armate Unite pe teatrele de
acțiuni militare să se constituie comandamente pe baza structurii
celor sovietice existente, comandanții asigurîndu-se de către
armata sovietică, iar locțiitorii, precum și alte funcții să se
stabilească de către guvernele țărilor care asigură trupele.
Comandanții marilor unități puse la dispoziție să fie numiți de
către guverne numai cu acordul comandantului de teatru.

Constituirea unei flote unite în Marea Baltică și alta în Marea Neagră, comandate de către comandanți sovietici.

Inființarea unei direcții politice pe fiecare teatru de acțiuni militare, al cărei șef să fie din armata sovietică, iar locțiitorii acestuia - din armatele aliate.

În afară cotei părți de 10 la sută ce revine țării noastre pentru bugetul statului major al Forțelor Armate Unite se prevede și o altă cotă de 24,1 la sută pentru bugetul Comandamentului de pe teatrul de sud-vest.

Tov. Nicolae Ceaușescu :

Nu au renunțat ?

Tov. Vasile Milea :

Nu.

Vă raportează că după semnarea - așa cum am spus - a statutului în anul 1980 de către conducătorii celorlalte state, potrivit aprobării dumneavoastră, Ministerul Apărării Naționale a mai purtat discuții cu Comandamentul Unificat privind acest document, pînă în anul 1983, fără a se ajunge la un acord.

În vederea reluării discuțiilor, la solicitarea Comandamentului Unificat, Ministerul Apărării Naționale propune să se conducă după următorul punct de vedere, întocmit potrivit indicațiilor dumneavoastră :

Comitetul Politic Consultativ să fie organismul suprem care să decidă și să hotărască starea de război și problemele de apărare ale țărilor socialiste participante la Tratat, iar organul de lucru al acestuia să nu fie Marele Stat Major al armatei sovietice, ci actualul Comandament al Forțelor Armate Unite.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

În primul rînd, principiul, din Pactul de la Varșovia, este principiul rotației. Sînt comandanți din fiecare țară, și în fiecare an, sînt președinți. Nu se poate să hotărască dacă intrăm sau nu în război

Cred însă că aici ar trebui să hotărască Comitetul Politic Consultativ, dar să spunem că hotărîrea participării sau nu în război se face de organele supreme ale fiecărui stat. Sigur, Comitetul Politic Consultativ obligatoriu trebuie să fie organismul suprem, dar nu intră în vigoare decît după ce organele supreme de partid și de stat ale țărilor membre ale Pactului de la Varșovia au hotărît. În Statut trebuie să fie și trebuie să scriem aici așa.

Tov.Vasile Milea :

Comandantul pe teatru să se numească de la armata națională care destină cele mai multe forțe, iar șeful de stat major să nu fie din aceeași armată. Comandantul pe teatru să aibă ca primi locuitori reprezentanți din armatele naționale, iar celelalte funcții de conducere și răspundere să fie asigurate cu cadre aparținînd acestora.

Tov.Elena Ceaușescu :

Aici nu este clar.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Este un teatru de operațiuni în Sud. Aici vor fi români, sovietici și bulgari.

Tov.Elena Ceaușescu :

Și cele mai multe forțe au sovieticii.

Tov.Vasile Milea :

Nu au ei cele mai multe.

:/:

Tov.Elena Ceaușescu :

Noi recunoaștem. Nu spunem cu "cele mai multe efective"!

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Schimbul rotației. Teatrul de operații a avut diferiți comandanți.

Tov.Vasile Milea :

Observația este justă, pentru că teatrul din Vest, a avut și bulgari, și polonezi.

Tov.Elena Ceaușescu :

Deci nu pe mărime, ci prin rotație. Așa este corect.

Tov.Vasile Milea :

Și cu acordul guvernelor.

Marile unități și unitățile destinate în compunerea Forțelor Armate Unite să rămână în subordinea comandamentelor naționale, care vor numi comandanții acestora, iar misiunile de luptă să se transmită de către primii locuitori ai comandantului pe teatru din partea armatelor naționale.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Este altceva că fiecare armată acționează în colaborare într-un comandament național. Dar, de exemplu, românii acționează sub comandamentul român, bulgarii sub al lor, sovieticii la fel. Există un comandament de coordonare, un comandament suprem, dar fiecare armată își are comandamentul ei.

Tov.Vasile Milea :

Cu totul temporar.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Nu le subordonează. Trebuie să existe însă o coordonare.

Tov. Elena Ceaușescu :

Dar fiecare își comandă armata lui.

Tov. Nicolae Ceaușescu :

Și comandanții acestor mari unități de front. Și se creează Comandamentul Suprem și împreună hotărâsc acțiunile și ce trebuie să facă, și periodic unul din ei coordonează, este președinte.

Tov. Vasile Milea :

Al acestui Consiliu.

Tov. Elena Ceaușescu :

Și fiecare armata lui națională.

Tov. Nicolae Ceaușescu :

Armata nu poate să acționeze la voia întâmplării !

Trebuie să fie coordonată. Spre exemplu, dacă în problema aceasta fiecare face ce vrea unde ajungem ?!

De exemplu, în Sud, cei trei au comandanții lor.

Tov. Vasile Milea :

Al armatei naționale.

Tov. Nicolae Ceaușescu :

Și conduce trupele și hotărâsc și din aceștia trei se constituie comandamentul acestui teatru de operațiuni militare ; prin rotație, timp de un an, sau din 6 în 6 luni, este președintele acestuia.

Tov. Vasile Milea :

Am înțeles.

Tov. Nicolae Ceaușescu :

Se va ajunge în situația când se va hotărî cu armele nucleare, și atunci altceva este.

Tov.Elena Ceaușescu :

Ce rost mai are acest statut ?

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Pînă vom desființa armele nucleare și blocurile militare. Acesta este rostul !

Tov.Vasile Milea :

Acțiunile militare ale forțelor aliate pe teritoriul unui stat participant la Tratat să se desfășoare numai la cererea organelor constituționale ale acestui stat și cu acordul celui care va destina trupele, în condiții ce se vor stabili prin convenții guvernamentale bilaterale încheiate din timp de pace.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Aici este bine.

Tov.Elena Ceaușescu :

Aici este clar.

Tov.Vasile Milea :

Marina Militară a Republicii Socialiste România să rămîină în subordinea comandamentului național, să acționeze în zona sa de responsabilitate, în cooperare cu Flota Unită din Marea Neagră, iar unitățile de apărare antiaeriană a teritoriului să acționeze numai pe teritoriul țării noastre, potrivit planurilor operative și de cooperare puse de acord.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Aici concepția este că fiecare flotă este în subordinea comandamentului național, colaborînd cu celelalte pe aceleași principii.

Tov.Vasile Milea :

Munca politică în unitățile armatei române, destinate în componerea Forțelor Armate Unite să se desfășoare numai pe baza hotărîrilor Partidului Comunist Român, sub conducerea organelor politice din armata noastră.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Noi propunem ca principiu general. Fiecare armată își are sarcinile ei și munca politică se desfășoară numai pe baza hotărîrilor noastre.

Tov.Vasile Milea :

Numai pe baza hotărîrilor de partid și sub conducerea organelor respective.

Cota-parte la bugetul Comandamentului Unificat să rămână de 10 la sută, potrivit hotărîrii Comitetului Politic Consultativ din 17 martie 1969, iar participarea la bugetul Comandamentului pe teatru să se discute numai după punerea de acord a Statutului la război.

Tov.Elena Ceaușescu :

Și așa este mult, 10 la sută.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Sigur, astea ar fi problemele principale, restul sînt probleme mai mărunte. De aceea, am vrut să le discutăm în Comitetul Politic Executiv și cred că este bine să fie așa.

La timpul respectiv, noi le-am mai discutat, dar au trecut 8 ani, s-au mai uitat și ei vor acum, din nou, să le pună, fiind vorba de "restructurare".

Dacă sînteți de acord ?

(Toți tovarășii sînt de acord).

./.

PUNCTUL 4

Datele ce urmează a fi transmise de Ministerul Apărării Naționale în legătură cu negocierile privind reducerea armamentului convențional.

Tov.Vasile Milea :

Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Afacerilor Externe au analizat conținutul documentelor transmise de Marele Stat Major al Forțelor Armate ale Uniunii Sovietice, ce urmează a se completa de partea română, privind efectivele, tehnica militară și armamentele, pentru a decide asupra modului în care să fie folosite la negocierile cu țările membre ale N.A.T.O., privind dezarmarea convențională în Europa.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

În primul rînd, noi trebuie să spunem așa : datele să fie centralizate de Comandamentul Pactului de la Varșovia, nu se poate amesteca altcineva. Datele se comunică Comandamentului Unificat ; noi acestui Comandament îi dăm datele, nu Uniunii Sovietice. Este treaba ei ce face, pentru că și ea este o parte a acestui comandament. Adică, pe aceleași principii.

Tov.Elena Ceaușescu :

Al egalității. Sînt bine cunoscute.

Tov.Vasile Milea :

Am înțeles.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Și, tovarăși, acum este vorba să se comunice datele respective - cum am spus la început.

./.

Tov.Vasile Milea :

Vă raportează că acestea sînt problemele în urma întîlnirii care a avut loc la Varşovia, şi de aceea reprezentanţii noştri cu cei ai Ministerului Afacerilor Externe s-au pus de acord pentru discuţia cu Blocul NATO.

Tov.Nicolae Ceauşescu :

Se discută între Pactul de la Varşovia şi Blocul N.A.T.O., nu de Uniunea Sovietică. Şi acestea trebuie să fie datele. Să spunem foarte clar. Nici la noi n-au fost aceste probleme clare.

Tov.Vasile Milea :

În legătură cu datele, se propune să comunicăm efectivele pe care noi le avem.

Tov.Nicolae Ceauşescu :

În timp de pace.

Tov.Vasile Milea :

Cîte trupe de uscat, numărul de divizii, cîte sînt gata de luptă.

Tov.Nicolae Ceauşescu :

Noi să propunem să comunicăm 210 mii de oameni ca efectiv al armatei noastre.

Tov.Elena Ceauşescu :

Parcă era 220 mii.

Tov.Vasile Milea :

Am mai redus.

Tov.Nicolae Ceauşescu :

15 mii în aviaţie, din ceea ce avem. În 210 mii nu se cuprinde marina.

./.

Tov. Elena Ceaușescu :

Și trebuie adăugată ?

Tov. Vasile Milea :

Problemele marinei nu s-au discutat.

Tov. Nicolae Ceaușescu :

Să avem 18 mari unități, din care 14 divizii. Unele complete, altele cu efective reduse - aici se spune, în material. Gata de luptă 4, cu efective reduse 8, 4 brigăzi. În total 18 mari unități.

Avioane - 450, elicoptere 380; instalații de lansare a rachetelor tactice - 85 ; tancuri - 4.500 ; artilerie și instalații rachete antitanc - 6.500 ; mașini de luptă pentru infanterie, transportoare blindate 5.500. Mai departe : sisteme reactive foc în salvă - 8.100 ; artilerie și rachete antiaeriene - 2.500.

Astea sînt, în mare, datele noastre. Noi nu avem complet tot armamentul, pentru că ne dotăm după un program. Astea sînt în stadiul de organizare. Și trebuie să asigurăm ca să dispunem de capacitatea necesară, în cazul în care se înrăutățește situația, să le avem în funcțiune.

Și, pe baza aceasta să intrăm în discuție, însă să mai adăugăm un singur lucru : reducerea presupune ca și NATO, țările occidentale respective, să o facă, dar nu în mod automat 10 la sută, ci să se asigure un raport echitabil între forțele armate, între armamente. Să se stabilească un anumit raport.

Tov. Manea Mănescu :

Asta în primul rînd, pentru că nu toți au același efectiv.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Altfel, o să mergem din ce au acum - 3 milioane - să reducă sovieticii 10% - dar rămân în continuare 2,6 milioane.

De aceea, trebuie să vedem, să propunem și când se prezintă să atragem atențiunea. Să insistăm pe această problemă, dar și în rîndul nostru să ne clarificăm bine.

Tov.Vasile Milea :

Să existe un raport.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

În raport de fiecare țară, de total, nu așa la voia întîmplării. Și, de asemenea, asigurarea în comun, dar și fiecare țară să-și aibă forțele sale.

Astea, tovarăși, ar fi problemele care am vrut să le pun în fața Comitetului Politic Executiv, să fie cunoscute. Sînt probleme care se vor discuta la Varșovia, unde participă atîta lume, dar aici este vorba să le trimitem la NATO. Sînt probleme care trebuie bine cunoscute de toată lumea, să le știe. Eu, de fapt, le-am mai discutat cu tovarășul Milea.

Tov.Elena Ceaușescu :

Astea sînt în vederea negocierilor privind reducerea armamentului convențional.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Da. Dacă aveți alte probleme. (Nu). De acord.

(Toți tovarășii sînt de acord).

Și cu aceasta ridicăm ședința.